

Latwērfchu Awifs.

53. gadagabjums.

No. 17.

Trefchdeenā, 24. April (6.) Mai.

1874.

Redakteera adrese: Pastor Sakranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedizija Besthorn k. (Mēber) grabmatu bobdē Zelgawā.

Rahditajs: Wisjaunakabs sīnas. Daschadas sīnas. Aisputes freisfoblas leetā. Bateiziba un luhgšana. Pakat taititi dabrgi akmini. Deewa forgasšana. Pawafara faule. Atbilsdas. Naudas tirgus. Labības un preišču tirgus. Sludinašanas.

Wisjaunakabs sīnas.

Behterburga. 18. April pulksten 8. wakarā aisfreisojis us ahrsemehm (papreeksch us Wahziju un no turenēs tad us Englandu) muhsu kungš un Keisars un libds ar wīnu tee leelfirsi Wladimir un Aleksei Aleksandrowitsch, Konstantin Nikolajewitsch un firšs Sergei Romanowsti. Keisars lihds 25. April paliks Berlinē un tad ees us Wiesbadeni.

Berline. Pruhšijas landagš fawas schdeschanas beigšchoht 22. (10.) Mai. Graf Arnims, lihds schim Wahzijas subtitbs Franzijā, atreisojis us Berlini. Wija isredsehts Wahzijas subtitbs buht Turzijā, bet tā tagad dšird, ir no fchi gohda amata ejoht atteizees, jo newarohht weendš prahtōs palikt ar sawu preekschneetu, firsu Bismarku. Bismarka wefeliba labojahs.

Amerikā 14 tuhstohsch kwadratjuhdses semes, kas wis wairak ar lohtwillu bija apstahditas, nopludinatas; skahde neisrehklinama, tuhstohsch zilweki bes pajumta un maisēs mirš flaidri badā.
R. S.—z.

Rihgas daugawas tiltu lila jau eekschā isg. ohtdeen to 16. April.

Rihgas-Tufuma dselszeka usnehmejem bij atwehlehts, to pirmo dalu no ta preeksch fchi dselszeka buhwes usrahdama akziju-kapitala pawiltzinahht lihds 14. April 1874. Tagad nu zaur wisaugstaku pawehli no 22. Merz ir tam dselszeka usnehmejam wehl reis tas noliktais terminsch pagarinahhts us 6 mehneschi.

Widsēmē preeksch rekruschu eesaulschanas ir nospreesti sbee 30 kantoni: Preeksch Rihgas pilsehta un Rihgas brugu teefas aprisla 4 kantoni, Walmeera brugu teef. apr. 3, Zehfu br. t. ap. 4, Wallas br. t. a. 4, Werojas 3, Tehrpataš 5, Pehrnowas 3, Wilandes 3, Sahmu falas 1.

Us finansminister kunga preekschā lischanu, ka no Kursemes pufes wifas walšs nodohschanas ir ihsti pareisi isdaritas, Muhsu kungš un Keisars ir lizis sawu Augstu keisarifku labprahtibu Kursemes gubernatoram von Liliensfeld wahrōs isitekti.

Behterburga. Preeksch tahš isgahjuschā nummurā peeminetas naudas usleeneschanas, ko walšsbanka preeksch diwi jaunahm dselszeku lihniyahm usnem, ir tais noteiktas deenas til dauds naudas peedahwataju bijusch, ka laudis bijusch grubti sawaldami, lai zits zitu nenospeeschahs. Weenam kungam esohht rohka islausta, zitas augstas dahmas, kas ari nahluschās ar faweem naudu rullisheem, til lohti faspeestas, tā no-gihbuschās. Us to weenu zela lihniju bij 58 reis til dauds naudas peedahwahhts, ne ka waijadseja un us ohttru wehl wairak. Til masa dalina bij til laimiga, ka wīnu naudu preti nehma.
S.

Daschadas sīnas.

No eekschsemehm.

Wahrenbrokas pagastā Sebperu mahjās 1. Merz wakarā teateri spehleja jaunās skohlas zelschanaī par labu. Israhdija tahš lugas: „Mika“ un „Mika nahk mahjās“, „Augsti weesh“ un „Istaba ar diwahm gultahm“. Israhditaji bij gandrihs wisi Wahrenbrozeeschi, tikai kahds pahris bij no ahrpagasteem peedalijuschees. Spehleschana isdewahs lohti brangi un patihkami. Til ta eenemschana preeksch tahš nodohmatas leetas bij lohti knapa. Weens Leel-Sunoksteets.

No Rihgas. Ta leela uhdena deht Rihgas plohtā tilts wehl isg. nedeku bij ne-eeliktš.

Par krusas beedribahm esam jau daschu reis ar lasitajeem farunajuschees un teem pee firds likusch, tahdahm labahm eeriktehm, kur tahdas ir pasneedsamas, ne-eet garam. Istiziba us Deewu newar ne mas par eemeflu dereht, pee schahdahm apdrohschinahchahm dalibu nenemt. Kad nu atkal tas laizinsch klahht, kur dalibas nehmejem fchi leeta drihs ja isdara, tad gribam no jauna tē atgahdinahht, ka muhsu gubernas ir tahdas kafes, kur pret masu eemafschanu sawu lauku pret to skahdi drohschina; to masu makfu spehj katrs semklohpis peezeest, bet ja ir ne-apdrohschinahhts un tad usnahk ta nelaimē, tad daudseem pahrdauds grubti jazeesch. Esam jau runadami peeminejuschi Kursemes sawstarpigo krusas beedribu. Gribam tagad tē lasitajus usmonigus dariht us to 1871. gadā dibinato „Kreewu krusas apdrohschinahchanas beedribu“ Rihgā. Schi beedriba nau wis us sawstarpibu dibinata, tur tahš atlihdsinachanas ne-atlez wis no famestahs beedru eemafschas, bet leela kafe ar sawu kapitali, katra meldeschānu preti nemdama, no sawas kafes isdara wifas atlihdsinachanas krusas nelaimēs. Kas tur grib eepirktees, tee awisēs redsehs klahhtākas sīnas. Ta agentura, kur ja-usdohdahs preeksch latweeschu Widsemes un Kursemes atroh-dahs Rihgā Wehwer eelā pee linu swareem, namā Nr. 340 pee agenta Dan. Minus kunga.

Ari **Behterburgas** ohts kugoschānai jau atwehrees, 12. April jau eebrauzis pirmais damskugis, no Wahzemes ar deenwidus pufes augleem, apalzinehm u. z.

Behterburga. Kr. p. peemin, ka ari Kreewu walsti dauds stipraki waijadsechoht sahht johdiht to nejaukumu, kahdu beeschi dabunoht peeredseht, prohti ka behni paschi us sawu rohku ir schenkōs un krohgōs redsami. Wahzsemē tahdas leetas nebuht nedrihst notikt, ka masi skohleni tahdas weetas sawas azis rahda.

Behterburgā tai ewangeliskā nabagu namā ta jauna basniza ir eefwehtita swehtdeen to 7. April, Meklenburgas her-

jogam un daudz ziteem augstiem kungeem klast esoht. To eeswehtifchanas darbu isdarija generalsuperdents Dr. Frommann un tee mahzitaji Baedmann un Seeberg; par jauku dseedaschanu bij gahdajusi Annas basnizas dseedataju beedriba.

— Par tulli 1873. gadā Kreewu walsti ir eenahlfuschi 55 miljoni rublu; tahs isdohfchanas preekfch lobnehm un tullees eeriktehm fneedsa pee 6 mil., tā ka tomehr 49 miljoni atlika krohna kafei.

Pinu semē eefsch Summis ir breefmigs grehka darbs ufceets. Weena dsimifunga S. mahjā atrada 4 behrnu lihkus, ko kunga fainneeze, ar kungu leelā draudfiba stahwedama, tur bij paglabajusi. Tahlak ismeklejoht atrada, ka fchi breefmiga feewa bij 8 no faweem peedfihwoteem behrneem nokahwusi, zitus upē eesweedufti, zitus pušdšihwus aprakusi. Pee ismekleschanas nahza ari preekfchā weena 16 gadu weza meitene, kas isteiza, ka preekfch 4 gadi tas patš kungs pee winas waras darbus darijis. Behz Pinu likumeem uf tahdu waras darbu pee ne-eeswehtiteem stahw nahwes strahpe. Ta fainneeze esoht ahrprahtā palikusi un nu teefas nem to kungu tirdiht.

No **Saratowas** raksta, ka turenēs kreewu basnizteefai ir issagts leels krahjums teefas spreedumu, 5500 aktes, kur katrā laba teefa bohgenū. Til par to ir jabrihnahs, ka tahda leeta spehji notikt, ka no teefas flapjeem issohg un nowahl prohjam til daudz paku, kur daudz wesumu waijaga, kamehr tahs spehji fapalah.

Donas upe jau 13. Merz sawu ledus apsegu nokratiju- fees un til lihds tas noteef, tad tur leels pulks siwju dohdahs no juhraš puses tuhdaļ uf augfchu un sweijneekem fahklahs ihstais plaujamaš laikš. Pee weenas stanizas bijusi fhogad tahda siwju bagatiba, ka nau sen peeredseta, tur kchrušchi il deenas pa 500 tuhstofchi labi prahwu wimbu un bes tam wehl labu teefu masu siwju. Schini laikā weselu tuhstoti wimbu waroht par 1 rubli pirkt.

Gar **Wolgā** upi katru gad, kad pawasara ledus apsegs fchkihst un tahs ledus plohtes ar netizamū ahtrumu uf leiju dohdahs, ari fahklahs fchakla dšihwe gar wijahm krašma- lehm. Tahs ledus plohtes — eewehrotaji tā nostahsta — nedabunoht wis lihds zela galam nokluht, bet jau zela daušdamahs un laudomahs weena ohtrai galu padaroht. Ledus gabali no Ribinskas ne-aisteekoht tahlaki ka til lihds Nišchni Rowgorodai, un tahs plohtes, kas no Nišchnas isbrauz atkal til lihds Kasaanai u. t. pr. Zaur to, ka fchee leele ledusgabali ijjuht, tohp wifas eesaluschas leetas un lohka gabali swabadi un peld wif juku jukahm uf leiju. Un tur nu rohdahs gar krašteem ta fchakla dšihwe fchihs uhdens mantas issweijjoht. Ihpafchi malkas tohp leels pulks iswilktš. Neweens to ne- eeskata par zita n.ontu, jo ta wehl ir fwešcha leeta ka malkai kas tur pa uhdeni pehdas gribetu dšiht; wehl nau tahds truh- kums, bet upeneekem ta peebrauz til tuwu klast, ka tur katrs tai laikā rauga sawai waijadšibai fadobuht. Bet ir ari dees- gan bailigs darbs; pa 2 wihri fehfeh tais masas laiwinās, ko winu nedrohšhibas deht par „dwehseles kahwejeem“ mehdš faulaht, un brauz tad ledus plohfu un wifu widū un medi tohs bakus un malkas gabalus un sweijo tohs uf malu; katrs tā few pahri afu malkas faweijojahs, bet zil daschu reis ari nahf nahwes breefmās un dasch labš ari atrohd aufstu kapu wifnās. Katru reis, kad pawasara faulite upi no smaga ledus fhohga atswabina, tad ari upeneeki no zeemu zeemeem sawu dšihwi gar krašteem usnem.

Boltawas gubernā Petrowkas fahdšchā kahds tehws, ne- waldidams sawas dusmas par to, ka masais dehlinfch bij 25 rublu gabalu faplohfšijis, treeza til stipri dehlam par galwu, ka fchis bij tuhdaļ pagalam. Dehla eeblauschanohs isdširdufti ftrehjufti mahte turp un aismirfufti sawu maso meiteniti bahdes wannā, tā ka ta tur noslihfusi. Sawās fšumjās par pa- faudeteem abeem behrneem tehws is deewabijibas isgahjis ir gahjis un pakahrees. Redš, ka grehks pohstu audfina.

Aihwas kans Kreewu kara wirfneekam to sinu dewis, ka winsch 5 no teem nemeera zehlejeem starp Turkmencem ir lizis pakahrt. Lihds ar fcho rakstu ari peesuhthijis Kreeweem atkal dalu no tahs eedfenamahs un malfajamahs kara naudas un apfohlijis to zitu ari ahtrumā fuhthiht. Turkmeni redsedami, ka Kreewu kara spehks ne- eef wis johloht, paleekoht ihsti rah- mi. Lai Deews dohd!

Preekfch **Kreewu** prezehm un leetahm uf Bihnes istabdi bij par generalkomijaru nosuhthihts ihst. stahtrahtha kungs Belski. Behz pabeigta darba tagad Belski kungam ir pateizi- bas raksts par wina puhlinu peesuhthihts. Un ko dohmajeet? Kur gan bij tee laudis, kam wifupirms ruhpeja fcho fmal- kumu un pateizigu sirdi rahdiht? Muhsu Baltijas gubernu istahdneeki ir tee bijufchi. Belski k. dewis lohki laipnigu at- bildu, issazidams, ka Baltijas gubernu leetas winam wisma- sak puhlinu darijufchas, jo bijufchas til kahriigi un jauki turp fuhthitas un tur pilnigu gohdinaschanu atradufchas, ir ta ma- saka leetina dewusi leezibu no Baltijas gubernu dšihfchanahs un kreetnibas, ta ka winam tas esoht ihpafchi par gohdu, kad fchihs gubernas ir tahs bijufchas, kas winam pateizibu pasneegufchas. Winsch apfohla, ka wina sirds fcho gubernu dšihwes puhlinus un darba anglus- alafchin eewehrohs.

Ugrak jau rakstijahm, ka **Datari** no **Krimas** puses stipri ween dohmaja uf prohjam eefchanu uf Turkeem, jo ihpafchi bijahs no ta jauna kara deenesta. Tagad nu turp bij no- brauzis no Keisara fuhthihts firšs Worozows, tas nehmis to leetu Tatareem preekfchā list un kahdā kaunā tee wifas pasaulēs azis kistu, kad ka saki prohwetu tam taisnigam deenestlikumam isbehgt; isbehgt waldifchana ari ne mas ne- laufchoht. Pahri deenas laiku nehmušchi preekfch apdohma- fchanas beidsoht Datari apfohlijahs palikt un isteiza, ka til ziti winus esoht usflubinajufchi uf prohjam eefchanu. — Generalis Todlebens tahdās pat darifchanās uf zitu Tataru apgabalu nosuhthihts.

Kaukasijā ir leela beedriba eezehlftees, kas no Baku pil- sehta apgabala flapehs leeliskam andelē to semes eflu (Nasta). Gar **Wolgā** upi zelsees fabriki, kur to distileerehs un tahlaki iswadahs. Jau tagad daschi faka, ka fchi leeta fakustina- fchoht tahlōs apgabalōs wiju semneeku dšihwi. Kad til to weenu Kreewijas pufti rehkina ar kahdahm 5 miljoni mahjahm, tad jafaka, ka katrā no fchihm mahjahm lihds fchim pa seemas laiku fadefina pee 5 wesumi flalu malkas, tas istaija lohpa 25 miljoni wesumi jeb naudā pee 20 milionu rublu. Kad nu fchi nastā eka buhs wifem pee-eimama, kursch tad ees wehl ar flaleem kwehpinatees? Kursch nenems lehtaku, gaischaku de- dsamo? Dee, kas Kaukasijā waj Beršijā bijufchi, tee buhs ari redsejufchi, kur tur laudis dedfina to tā nosaukto „fchir- raku“, tas ir mahla trauks, ka pušahbaks, fchaurumā ir dakts eelifta. Tahds fchiraks deg til gaischi ka 4 swezes un 8 stundās isdeg 1/2 mahrzina nekaidrotas nastā ekas, tas ir par weselu kapeiku. Wifa ta lampa malka daudz ja 3 kap. Tā tad mahjai par wifu gadu iseet uf dedfinamo

kahdi 2 rubli. Kur war wehl ko lehtafu atraft? Un kas tas buhs par labumu, kad skalu malkas labad netaps meſchi pohſtiti un atliks buhwes waijadſibahm.

Uri **Pohlös** Stopnizas aprinki kahdas muifchas grunti efoht naſta eſka uſurbta. Inſcheneeri tagad to awotu dſilaki iſmekle.

No ahrjemehm.

Berline. Starp tahm daſchadahm runahm, ko Bahzu walſtörahkë tureja, pirms par to armijas likumu bij iſlikluſchi, gribu të laſitajeem tohs wahrduſ pahrzelt, ko ſlawe-nais Moltke generalis kluwa runajis. Wiaſch fajija ta: Pehz manahm dohmahm ſpehziga Wahzſeme Ciropas widu ir ta leelaka meera apgalwoſchana, bet mani kungi, es ſaku „ſpehziga Wahzſeme“. Kamehr weena zeemianu walſts ikdeenäs ar wahredeem un rakſteem mums draude ar atreeſchanahs karu, tamehr nedrihkſtam aiſmirſt, ka tahdas leetas tik ſohbens iſſchkir un tik lihds ka mehs ſawu kara ſpehku mahja atlaiftum, tad buhtu karſch klacht un to gribam aiſſargahrt un zeram, ka wiaſch zaur Frantſchu waldischanaſ gudribu tiks nowehrſts. Kad mehs jau ſenak un meera Wahzſeme buhtum pratufchi weenotees, tad gan Franzija ar mums nemas nebuhtu karu drihkſtejuſi uſſahkt. Tai kara, ko Franzija mums negaidoht uſteepa, mehs ne-efam ſawu waru nelectigi walſajufchi; muhſu ſpehka ſtahweja 2½ milionus zilweku badä iſmehreht, neweens mums neſpehja leegt, Pariſi wehl 2 nedelas ilgali aplehgereht, no toreifejahs Frantſchu waldischanaſ warejahm iſſpeeft, ko ween gribedami, bet mehs negribejam tahdas leetas, ko ne weena waldischana nebuhtu ſpehjuſi iſpildiht. Mehs dewamees ar meeru to ſemiti atpakat nemdami, ko ne-meerigais nahburgs Wahzſemei winas wahjibas laikös bij pa-nehmis. Tai neruna no zitahm kara atlihdſinaſchanahm, waj war wiſi tee milioni atſwehrt tahs bruhzes, ko karſch atneſa wiſai walſts dſihwei un tik dauds familijahm, winu tehwas un dehlus kara nahwe guldidams? Kad tais atpakat nemtas Elſas-Lottrinu ſemes zaur 200 gadu Frantſchu waldbihu Bahzu tautiba tais laudis tik tahlu paſuduſi, ka tee wehl gainajahs pret Bahzu miſſahm rohkahm, kas tohs pee tehwe-ſemes atpakat wed, tad dehſim teem wehl 200 gadus laika un tad redſehs ſawä laika, ka buhs pilnam atkal ar meeru. Wiſas aplahrtejahs walſtis ir kara ſpehklus pa-augſtinajufchas, mehs efam palikufchi pee ſenaka ſkaiwa. Pehz galwu ſkaiwa ziteem ir pahraſa rohka, bet mehs gribam ſawu zeribu likt uſ armijas kreetnibu un ſchi rohdaſ no tam, ka karſs ſaldats ir pilnigi iſmahjihſts. Frantſchu kahjineeks deen 3—3½ gadus frontë, mehs zeram, ka muhſu kreetnee, labi ſkohlotee laudis, no nepeekudameem teizameem wirſneekem mahziti iſſafä laika ſpehs gruntigus kahjineeku pulkus iſdoht. Zil to laiku ſpehji iſſinaht, par to tik kara amata wihri ſpehji ſpreeft. Mums atwehl to armijas eerikti uſ 7 gadi. Tas man nau pa prahnam, ka ta warenaka walſts eerikte, tas kara ſpehks, ſtahw ta prowiforikſti, tik ta pagaidahm noſtiprinahts. Tai leetai waijadſetu gan uſ paſtahwiga likuma buht dibinatai. Sinams neweens likums netohp preekſch wiſas muhſchibas dohts; kad dſihwe pahrgrohſahs, tad jau ari wiſi 3 likuma zehleji (waldischana, kungu nams un tautas nams) war likumu pahrgrohſiht, bet armijas pamatam newaijadſetu wiſ uſ tam ſtahweht, ka tik weena weeta, tautas nama ween par to karu brihdi dohma no jauna ſpreeft. Domehr es peenemu ari to 7 gadu pagaidu laiku un zeru, ka pehz 7 gadi tehweſemes mihtotaji

un aiſſtahwetaji to paſchu atwehlehs, ko ſchodeen ka pirmo waijadſibu peeprafam.

Bahr **Wihnes** pilſehtu 21. (9.) April ir lohti ſtiprs pehrkons bijis, kur kahdas 2 ſtundas ſibins uſ ſibina nahjis.

Pee **Olantes** Sihder juhra preekſch kahdeem 100 gadeem weens kugis ar kahdeem 20 milioneem gulſchu pagrima dibena. Saprohtams, ka daudſeem ta leeta ruhpeja, peektift pee tahm noſlikluſchahm mantibahm. Jau preekſch 50 gadeem dabuja ari gandrihſ kahdus 8 milionus iſſweijohht, bet leelai puſei mantu waijaga wehl turpat juhraſmiltis guleht. Tagad nu ir atkal weena beedriba to atwehleſchanu iſdabujuſi un ees mekleht. Netahlu no tahs grimſchanaſ weetas ir weena ſala, tur tagad tiks noſtahdita weena wafts, kas uſpafehs un ſinu dohs, tik lihds uhdens ap to weetu wiſiſdewigaki ſtahw. Tohp ihpaſchi lihdeju aparati fataiſti, ta ka wareschoht ar teem pa uhdens apakſchu un ari pa ſmilſchu dibenu rakraht un mekleht. 12 milioni, nelaitetu nelas, buhtu labſ lohms.

Ka Amerika, ta ari tagad **Englantë** ſeeweefchi ir uſneh-mufchi to karu pret brandwihnu un dſehrajeem. Ta 10. April Mantſcheſtra bij leela ſeewu ſapulze pilſehtä dahſä, kur bij leels pulks tahdu kohpa, kas ſinaja, ka ap ſirdi ir, kad tehws waj wihrs ir dſehrajs. Daſchas no ſeewahm tureja ugunigas runas un wiſas kohpa ſabeedrojahs uſ daſch daſchadu wihſi raudſiht pretim karohht brandwihna pohſtam. Starp Englan-deeſcheem ir lohti dauds tahdu, kas ſtipri dſer; ſapulzes tuwumä bijis ari deesgan wihreeſchu, kas klauſjuſchees, ko par wineem ſpreeſch. — No Englantes ari wehl ſino par weenu nelaimi: kahdä ohglu alä ir atkal kahdas 60 zilweku dſihwibas uſ reiſi aiſgahjuſchas pohſtä, aiſnemti no ſemes trawku ſpehka. Pee teem wareneem raktuwu darbeem noteek gan lohti dauds nelaimu.

— Englantë ir dauds leelu muifchu, kas ir majoratmuif-chas, prohti tahdas, kas paleek ar ween wezakajam dehlam jeb wezakajam no tahs familijas. Ta tad tur beeſchi to redſ, ka wezakais dehls ir wareni bagats un ſawu familijas wahrdu leelä gohdä uſtur, bet ziti dehli ir atkal gandrihſ nabagi un teem ir ja-eet gohds un maiſite pelniht, kur to atrohd. Weens no tahdeem bagateem muifchu ihpaſchneekem ir Argil herzogſ; wina wezakais dehls manto wiſas tahs leelahs muifchas un preekſch nezil gadeem apprezeja paſchas Englantes kehnines meitu Luiſi. Dhtrs dehls ir bankeeris, treschais grib wihna andeli uſnemt; ſchis nu ir tagad bruhngans no kahdas kaufmana meitas. Familija, ka jau fajiju, zaur to weena dehla laulatu draudſeni ir rada ar Englantes kehninu familiju un tahlafi tad ari ar Bruhſchu keisara familiju, (Bruhſchu krohna printſcham ir weena mahſa un Argil herzogam ohtra) un gri-beja ſinaht, waj augſtakajäs weetas tas nereebſ, kad tagad weens brahlis preze praſta kaufmana meitu. Noſtahſta, ka familija likuſi ari pee Biſmarſka firſta peepraſiht, waj tai leetai nau kawekli zelä. Biſmarſk ar ſawu weſelibu patſ ſtipri fanihjis un ſa-ihdſis, ka tam ar tahdeem neekem kraujahs wirſu, ihſi dewis to atbildu: „Herzoga dehls Walters lai preze ko gribedams, man tas tihri weenalga“. Ta tad nu ari drohſchi prezehs.

No **Spanijas.** Don Karlos 16. April bij eeriktejis pil-nigu kchnina waldischana, eezehla kara miniſteri, ſinanz mi-niſteri u. z., tik ta nelaimë, ka wehl truhſt tahs ſemes, par kuru lai walda. Jo tai paſchä deenä rakſta no waldbineeku puſes, ka tee zere nezil deenäs Don Karlu ar wiſu wina jau ſadragato armiju aiſtrenkht prohjam.

Turku semê schini pagahjuschâ semâ, kas tur bij reti bahrga, ir zaur faltumu pasaudejuschî sawu dsihwibu 284 zilweki, waj nu nosaldami, waj zaur salu bada nahwê frisdami.

Tas leelais keisara pulkstens, ko Wahzu keisars dahwinaja Kelnas leelai Dom basnizai un ko leij no Frantschu leelajeem gabaleem, ko Wahzi beidsamaja kara panehma, scho wasaru tiks sawâ weeta nostahdihts. Us pulkstena stahw wirsraffs: „Die Kaiserlocke heis' ich, des Kaisers Ehre preis' ich. Auf heil'ger Warte steh' ich. Dem Deutschen Reich erschle' ich: Daß Fried' un Ehr' ihm Gott bescheer'." Pulkstena augstums ir 14 pehdas, apalschâ zaurmehrâ 11¹/₂ pehdas; winsch karajahs pee weenas skruhweš, pee kuras ari ta mehle peekahrta. Ta skruhwe swer 2¹/₂ birkawus, ta mehle swer 4 birkawi (!) Preeksch schi pulkstena bij jafaleij kohpâ 22 leeli leelogabalu stohbri un kahdi 25 birkawi alwa. Wisa schi milsona pulkstena swars ir 125 birkawi. Par leeleem basnizpulksteneem runajohht gribu te peemineht, ka tas leelais basnizpulkstens us Stepina basnizas tohrna Wihne, ko ari no panemteem turku teelajeem gabaleem 1711. g. lehja, swer 92 birkawi, Erfurtas leelais pulkstens 70 birk., Breslawas 55 b., Mailantes 75 b., Maskawas Iwana pulkstens 110 birkawi. S.

Suhdsiba. Tai grahmatinâ „Taisnais gahda par sawa lohpa dsihwibu“ tohp nostahstihhts par weenu schkimeli, kas sawu subdsibu peenesis pee waldineekeem par to pahridarischanu, kas winam jazeesch. Nupat sino, ka Kursemê J. pagastâ tahds pat stikis notizis. Weens nabaga sirdsinsch badu ismiris un issaljis un nosalis bijis atskrehjis pee pagasta wezaka L. durwihm sawu mehmu subdsibu atnesdams. Pagasta wezakais azis usmetis sinajis kas sirgam laisch, un lizis to pahdinahht un padfiridinahht; tapat ari pasihdams to sirgu, nehmees tai leelai pakaf melleht. Un ko atradis? R. fainneeks jau laiku wakarâ sawu sirgu schohgmali peeseedams eegahjis krogâ un wehl ohtrâ rihthâ kâ tupejis tâ tupejis pee schenka galda; sirdsinsch neehdis nedsehriš stahwejis un salis schohgmali, kamehr pehdigohs spehtus fanemdamš norahwees un tezejis — fur tad zitur, ka pee pag. wezaka. Waj pag. wezakais to apgrehzibu pret nabagu lohpinu tablaki peemellejis, to nesinu, bet to gan sinu, ka wisahm waldibahm un teefahm us to zeetako ir usdohhts, tahdas lohpeem pahridarischanas nepamest bes strahpes. R.

Disputes kreisflohlas leetâ

redakzijai ir wehl schis raksts peesuhthihts, ar ko tad nu buhsim to leetu deesgan gaischi lasitaju preekschâ israhdiuschî un atliks tik nu, ka Disputemeeki, ja tai labai leelai grib sawu labprahhibu rahdiht, wisi kohpâ preeksch tahs weenas jaunās flohlas klases sawu peepalihdsibu waj nu us noteikteem jeb nenoteikteem gadeem peefohla. Raksts pats škan tã:

Latw. aw. 5. Nr. lasitajeem bij preekschâ zelts weens nodohms deht Disputes weenklasigahs kreisflohlas paleelinaschanas, us ko Disputes apgabala lauku draudses tika palihgâ aizinatas. Tai flohla nahl ar weenu tahds škaitis flohlas behrnu klahht un ta ir tik lohthi pilna, ka newar wairs ne kahdus behrnus usnemt; turklahht ir wehl jazere, ka tas jaunais kara deenesta likums, kas kreisflohlu eskamam peespreesch deenesta pahsinaschanu no 3 gadi, wehl dauds wairak behrnu us kreisflohlas apmekleschanu skubinahs. Kad nu Reepajas

un Kuldigas kreisflohlas ir gimnastijas pahwehrtitas un us wisa ta apgabala no Wentspils un Zukuma lihdsi Balangai wiseem teem, kas grib weenâ praktiskâ mahzibas gahjumâ dsitakas, waj nu amatos waj zitās dsihwes wajjadisibās tuhda isleetajamas mahzibas fasmeltees, teem atleef tik ta 1 weenklasiga kreisflohla Disputē, kas tapehz wisadi buhtu japahrtaisa par diwklasigu. Zaur to tad atkal rastohs ruhme labai teefai flohlas behrnu un ari ta mahziba waretu zaur tam jo kreetnaka buht, kad weeni un ohtri flohleni waretu katrs sawâ schkirâ buht. Tahs isdohschanas preeksch tam ir labi leelas, ihpafchi preeksch teem 2 no jauna peenemameem flohlemeistereem; bet 500 rubl. ik gadus ir jau no tahm abahm Disputes draudsehm apsohliti un to wehl truhkstofchu tad zere sadabuht zaur weena un ohtra palihdsibu un ihpafchi no Disputes aprinka louka pagastu puses, ja tee tik pa 50 kap. ik no mahjahm gribetu preeksch tam nospreest.

Schai leelai nu ir Apriku zeen. mahzitajs Zeidler Latw. aw. 12. Nr. preti runajis un gribejis eeteikt, lai lauku draudses preeksch tahdas kreisflohlas paleelinaschanas ne ko nedohd. Mehš nesaprohtam, kapehz J. mahz. k. tai leelai grib pretotees; bet eesim wina wahrduš zauri, pahrbaididami, waj winam war buht nau taisniba. Lasitaji paschi tad warehs galâ spreest, kad tohs wahrduš no abahm pusehm buhsim apluhkojuschî.

J. k. fauz muhsu nodohmu labu un teizamu, bet winsch bihstahs, ka no tam warohht kas launs izeltees. Winsch peeprasa, ka wajagohht papreeksch tahs laukflohlas tik tablu pawest us preekschu, ka flohlasbehrni no tahm war tuhda eetapt kreisflohla — un tatschu ohtrâ weetinâ atkal lasam, ka J. k. wehlahs, lai laukflohlas it ne maj wahzu walodu nemahza un bei tahdas fataisichanahs tatschu, ka J. k. pats saka, newar kreisflohla eetiht. Winsch tablak leelahs mumš pahmetohht, ka Disputes kreisflohlu gribam par rekruschu flohlu taisiht un tomehr ohtrâ weetinâ pats norahda, zit swarigi tas jaunais kara deenesta likums us flohlahm skubina; winsch leezina, ka schis likums pagasteem fauz: Zelect un pahrlabojeet sawas laukflohlas, buhwejeet labakus, leelakus flohlas namus, gahdajeet par derigakeem un wairak flohlemeistereem u. t. pr. — J. k. runa no tabdeem behrneem, kas wehl neproht pareisi sawu mahtes walodu walkahht un lawiski rakstihht, ka tabdeem nebuhs jau pa wahziski mahzitees un tomehr atkal peefohla wiseem laukflohlas zauri gahjejeem deenesta pahsinaschanu no 6 us 4 gadi. — Bet tur pehz likuma wajjaga wehl usrahdiht, ka proht skaidri pa kreewiski lasiht un rakstihht. Kad ta latw. mahziba zaur to weenu walodu netohp trauzeta, kapehz tad ohtra to lai dara? Un kâ to weenu walodas mahzibu war peenemt klahht, waj newar ir to ohtru? Kur tad gan dohma tohs ihpafchus kreewu flohlotajus dabuht un kâ lohneht? Weidsohht J. k. saka, ka zaur kreisflohlas apmekleschanu tee behrni no laudraudsehm tohpohht no semkohpibas darbeem un tautas pazilaschanas atrauti, jo truhkstoht us laukeem kalpu un deenestklauschu; ta preeziga, daudskahrt ari lihderiga pilsehtu dsihwe welkoht us sawu puši puischus un meitas. Tapehz wezaki lai sawus deklus netaidohht us kreisflohlu, lai schee warohht ispidiht tahs tulschahs kalpu weetas us laukeem. Bet leekam pee malas tohs dashadus raibumus, un runasim tik ihpafchi par tahm punktehm, kas sihmejahs pret muhsu nodohmu:

1) J. k. saka, lauzineeki newarohht neko doht preeksch Disputes kreisflohlas, jo netohpohht wehl nezil preeksch paschu

pagastu skohlahm darihts, un waroht redseht, ka nemas pehz tahdahm skohlahm wehl nekahro. Bet waj tad 3. k. nebuhs eewehrojis, ko wehl isg. gada pahrskats par Kursem. laufskohlu buhschanu (Kurs. mahz. sinodei preekschâ likts) usrahda, ka schi gadu simtenâ pirmâ desmitâ tik 1 skohla tika zelta, ohtrâ un treschâ pa 4, zetortâ 30, peektâ 35, festâ 71, septitâ 66 un no 1870. g. atkal 35 skohlas no jauna klah? Sinams, ka wehl dauds ir darams un no sirds wehramees, ka dauds wehl taptu darihts, bet tatschu newar noleegt, ka dauds ari tohp darihts. 3. k. tatschu nebuhs nepasibstams, ka p. pr. Nisputes pilsmuischas, Bihrawas, Dsehrwes, Dubenalkas, Wehtgales, Razdangas un Strundas skohlas ir ne ween pilnigi to usrahdijschas, ko no draudses skohlas war peeprasiht, bet fen jau laisch sawus skohlenus it labi fataishtus us Nisputes kreisflohlu, ta ka no teem tagadejeem 64 kreisflohlasbehrneem leelaja puse (prohti 33) ir no laufeem un $\frac{2}{3}$ no wiseem ir pee lauku draudsehm peerakstiti. Ta tad zeram, ka ne weens pats negribehs wairs teikt, ka laudis nedse-nahs us kreisflohlu.

2) 3. k. dohma, ka tee, kas kreisflohlu apmeklejschi, buhschoht israuti is sawas agrakahs dsihwes kahrtas, wiswairak semkohpibas un teem truhkschoht zita drohscha dsihwes pamata, tee palikschoht par gaisa grabbekleem; kreisflohla tee newaroht panahkt, kas semkohpim derigs, to tik waroht pag. skohla. Ari te muhsu dohmas ir pawisam ohtradas: Pirmâ kahrtâ kreisflohlas mahziba wehl pateesi nau ne mas tik augsta, ka ar to jau waretu zereht ka islepotees; ohtrâ kahrtâ mums jafaka, fur ween tik laudis jau labi stipri kreisflohlas apmekle, ka pa pr. Zelgawas puse, tur ne mas to neredi, ka tee jaunekli ir atsweschinajusches semkohpibai, tur redi leelu pulku semkohpeju, kas kreisflohlas apmeklejschi; tur redi, ka kreisflohlas mahziba ir jauneklus pa simteem derigus darijschi, wehl wiswifadi zitadi drohschi un gohdâ amatus un weetas pildiht un sawu maisi ehst. Zeram drohschi, ka ari pee mums no tahs weenas skohlas Nisputes aprinkis nepee-weetisees wis no gaisa grabbekleem, bet radisees pulzinsch jo derigu wihru. Wisa ta kreisflohlas mahziba ir tahda, ka ta katram tubdal dsihwê isleetajama un wis tas, kas zaur ohtru klasi wehl klah nahl, dabas gudribas, matematika, dsilakas simechanas u. z. it ihpaschi ir ari semkohpeem derigas, ko wisu pag. skohlas nespehj wis ta pasneegt. Mums ihpaschi taphez tas kreisflohlas mahzibas gahjums leekahs tik teizam, ka winsch to skohleu sirdi un prahtu ne wis tik ta rohbeem, bet pehz mehra gruntigâ un lihdsenâ glihtofchanâ nem. To faprehtams newar wis naudâ un gadu winnestâ isrehknaht, ka 3. k. to dara, 6 skohlas gadus pret 3 deenesta gadeem swehrdams. Mehs luhkojam us muhsu wisu schelliga Keisara prahtu, kas ir tik leelus deenesta labumus un pa-ihfina-schanas skohlas mahzibai atwehlejis, teescham ar to gribe-dams skubinaht, lai tik wisi us skohlahm dsibtohs. Ari to mehns sakam, ka tas, kas 6 gadus tablâ, sweschâ puse deen daudswairak atsweschinasees sawai dsihwes kahrtai, ne ka tas, kas Nisputes kreisflohlu isgahjis un tad tik 3 gadus deen. Waj nau ta? Un kad behrni ir kreisflohlu zauri gahjuschchi, tad wineem it labi buhs eespehjams sawalmeeku eljamu usrahdiht un warehs tad 2 gaddis un warbuht tepat Kursemê sawu deenestu nodeeneht. Spreedeet nu paschi, waj tas tad ir waj nau labums?

3) Kad tik lauku draudses labprahtibu tai leetai rahdihs, tad ari to nogudrohs weegli, ka tas isdarams. Tas gan

war buht, ka wispirms faimneeku dehleem ta kreisflohla nahks par labu, bet wineem ween tas labums nebuhs. Pee lauku draudsehm ir peerakstiti un dsihwo pilsehts un zitur schur tur leels pulks amatneeku un zitu, tee sawus behrnus ari suhta kreisflohla. Ne weens pagasts newar buht, kam sawu paschu lohzeeku labad ne mas kreisflohlas buhschana neruhpetu. Un kad schim brihscham pateesi kalpu schkiras masak us to peedalitohs, tad zeram, ka ari tee faimneeki pa 50 kap. no sawas mahjas spehs un ari gribehs us to doht, jeb fur kahdas gulofchas mantibas buhtu, wisi kohpâ apgabalu tahdu summu us to nowehlehs un sawu spreedumu zaur apstiprina-schanu spehkâ eestahdihs. Kad weens aprinkis eeskata par wajjadribu sawâ widu weenu augstaku skohlu tureht, tad wisi schis apgabals ar wiseem saweem pagasteem, kureem tatschu tas skohlas tuwums nahks wispirms par labu, kohpâ saweenojahs ar ne wis kahdu leelu, bet itin masu dahwaninu un ta ari pee mums peepalihdsehs, ka Nisputneekem ta weena jauna klase kreisflohla war tilt ustureta.

4) Ka dsimtkungi tapehz, ka wisi ta apgabala pagasti masuminu pasneeds preeksch Nisputes kreisflohlas, jau atrautohs no sawas lihdschinigahs mihlas gahdashanas par skohlahm, to tatschu neweens netizehs. Un kad kahds weens tahds fur gahitohs, tad tas tik eemeflu melle, ka war sawu palihdsibu atraut. Bet wisi leelais pulks muishneeku un dsimtkungu to leetu pateesi laudihm nowehl un paschi dahwanas preeksch tam jau ir dewuschchi un wehl dohs. Runajeet ar wineem pascheem un Zuh's dsirdefeet. Fur tad buhs tahds dsimtkungs, kas par sawu pag. skohlu gahdadams sawam pagastam noleeds, to labu isdariht?

5) Wismasak swer ta atbilda, ka behrni to paschu waroht jau panahkt Leepajas waj Kuldigas gimnasijas tahs semakahs klases apmekledami. Gimnasijas mahza to un ta, kas ir wajjadrigs, kad studeere, bet kahds labums zitadi lai atlez behrneem no tam, kad tee drusku eemahzahs pa latiniski un greekiski bohksteriht un zitas tam lihdsigas leetas, kas teem dsihwê bijuschas nebijuschas? Tas jau ir tahs kreisflohlas labums, ka tur to ween mahza, kas katram birgelim, ari katram semneekam wina dsihwê ir derigs.

Nu Nisputneeki, kas Zuh's wisu to efeet dsirdejschi, swe-reet sun spreedeet paschi un parahdeet, ka Zuh's faproteet, kas Zuh's behrneem der. Zums nenahkaks gruhti to labu darbu tagad pee few nogrunteht, jo daudsi nahl lihds ar Zums pee ta darba palihgâ! Weidsiht ari us swehtu rakstu wahrdu atfauzohs un jaku: Pahrbandeet wifas leetas, to kas ir lab's, p a t u r e e t. Herman Adolphi.

Bateikschana zu luhgschana.

Mihleem Latweeschu Awischu lasitajeem ar sirsniugu pateizibu sinamu daru, ka manim preeksch Jesus draudses bahrimunama ustureschanas Behterburgâ bes tahm zaur awischem jau isfludinatahm dahwanahm ir atstelleti:

zaur Mihgas Jahna basnizas mahzitaju Müller	3 rub.
„ Kandawas mahzitaju Bernewig no unterof- zeera Ernst Baumann	3 „
No Mihgas ar to pastesstempel 5. Dez. 1873.	1 „
zaur Boel mahzitaju no Dohbeles	9 „

Kohpâ . 16 rub.

Kad schohs 16 rub. peeskaita pee tahm zitahm no Kursemes un Wisdsemes atstelletahm dahwanahm, kad isgahjuschâ

gadâ pawifam ir atstelleti 116 rubuti. Bet kad nu muhsu bahru namam fahzees jauns gadâ ar jaunahm waijadfibahm, tad ar schini gadâ mihti luhdsu peemineht to wahrdu: Ebr. gr. 13, 16. Ne-aismirsteet labdarischanu un isdalischanu, jo tahdi upuri Deewam labi patihl.

Kas muhsu bahru nama waijadfibas grib dabuht sinah, tas par to sinu atradihs peelikumâ pee Latweeschu Awisehm Nr. 6. no 7. Februar 1873. Tahs mihlestibas dahwanas luhdsu ari schini gadâ atstelleti waj teescham us manu adresi: Пастору Зеберъ въ Ст. Петербургъ, Загородный проспектъ № 50, jeb zaur maneem mihteem amata beedreem, kas awischu lasitajeem wisflahtaki dshwo.

6. April 1874.

G. Seeberg,

Jesus draudses mahzitajs Wehterburgâ.

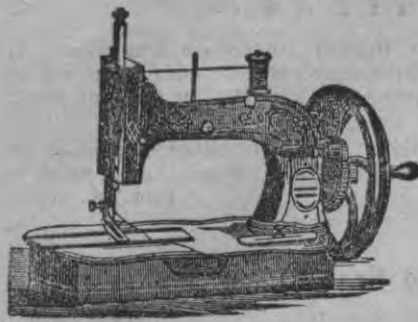
Pakal taisiti dahrgi afmini.

Jau gadu simtus til lab Franzijâ kâ ari Bahzsemê ar to darbojâhs, kâ waretu dahrgus afminus pakal taisiti un scho darbu ir jau eemanijuschees til smalki isdariht, ka azs newar nemas ischkirt ihstu dimantu no pakal taisiti. Spohschumâ, zaurflaidrumâ un sehruju krahschumâ tee ir us mata tahdi paschi, til ta weena leeta truhkst, prohti tas afmina zeetums, to newar pakal istaisiti. Tohs dahrgohs afminus taisiti ta pakal, ka kausēja stiklu ar swina ruhsu (Bleioxyd) kohpâ, tahds stikls ir lohti spohsch, kausjâhs labi flihpetees un poleretees un kad grib, to war ari it weegli wisadi sehruweht. No schi materiala taisiti wisus tohs dahrgus afminus lihds pat dimantam. Un kad nu zilweki leelako swaru us ahriku isfkatu leel, tad faprotams, ka schai gudribai atleja laba pelna un simts augstas dahmas gahja un eet, mirdsedamas dahrgohs afminohs, kas nau wis til dahrgi un sawâ muhschâ nau ne blakam gulejuschi ihsteem dahrgem afmineem. Tee stipri sohli, kahdus kehmijs gudriba ir dabujusi paspert schini gadu simteni, ir ari schai leetai jaunu usplauschanu dewusch. Dimantus sah ar ween retaki semê atrast; ko wehl Afrikâ Kapkolonijâ atrohd, tee ir tahdi dseltenigi, ta ka tohs nemas til augsti nezeena. Bet kaut gan schee afmini reti, tad tomehr tahs datas, no kam wini pastahw, ir wisâ pasaulê atrohdamas. Afminu kehnijsch, tas dimants, kâ lasitaji jau to sinahs, nau ne kas zits, kâ prasta ohgle, kahdu uguns kurdos pilnahm fahjahm waram grahbt. Kad uguni dimantam peelaisch, tad winsch paleel par gaisu un ir pasudis, jo bij til isklafeta ohgle. Kad til isgudrotu, kâ to ohgli war kausieht. Tahdas pat prastas datas ir eefsch korunda, rubina un safira afmineem, tee nau ne kas zits, kâ mahls. No schihm mahla datahm pastahw wehl dauds ziti dahrgi afmini; mahla datas ar fossorslahbi ir radijs to afmini, ko fahz „tirkis“; no mahla ir zehlees: spinels, selta berils, smaragdâ, topahs, granats, zirfons un hiazints. Tahs zitas datas, ko wehl tahds afminohs atrohd, tahs muhsu laihds kehmijsch prateji sin pehz waijadfibas fadabuht, wisadas sehruwes doht ari nau gruhti, to reds pee teem pakaltaisiteem afmineem. Sinams ar tahm sehruwehm ir gan deesgan mohku, jo tahdâ stiprâ kauseschanas uguni wiras nepaleel wis tahdas, kahdas eeleel, tur waijaga wisu lohti smalki nogudroht. Par sehruwi leel wiswairak Mangan oksidu jeb selta oksidu un sehruwe tad no afins farkanuma lihds pat gaischakajam rosa. Sako smaragdu taifa ar grihnspani un zitus atkal zitadi.

Tâ tad ta nebij wairâ nekahda gruhta leeta, schohs afminus istaisiti pakal, til to nespehja, atfalktoht wineem doht tahs formas un ruhtes, kahdohs wini dabâ atrohdahs. Bet ari schai leetai jauno laiku gudroschanas ir stipri peeweduschas flah. Ir jau wis tas isdibinahs, kahdu schkidrumu waijadsetu fahruweht, lai tas atfalktoht taifa tahdus kurnus waj zitadus kristalus (bruhnajam zukuram ir sawi rakumi, fahlim sawi, dimanteem atkal sawi). Bet til to weenu newar panahst, prohti tahdu karstu uguni, kur ohgle, porzelana mahls, kishelslabbe u. z. waretu tikt isklafeta. Schkidrumâ isklafieht gan war, bet zaur to wini fahseehs ar tahm schahbehm un ir tad sawu dabu pasaudejusch. Bet zaur karstumum ween til ohgli spehji kausieht, bet atkal ne wis weenu paschu, bet til eefsch isklafetas dselss. (Kausetai dselsei ir karstums no 464 grahdi R.) Bet ohgle falejâhs kohpâ ar dselss un ne-isnahst wis par dimantu, bet prastu grafitu. Tomehr gudrotaji nelikahs ar meeru; gudroja un gudroja, kamehr atkal isgudroja, ka ar knalgahses leefminu war gan tahs smalkahs datas no porzelan mahla kausieht un ta tad wareja korundus un rubinus us mata istaisiti tahdus pat, kahdus tohs semê atrohd. Zh-paschi Franzijâ, kur dauds tahdu, kam prahts us to nesahs ar spohscheem afmineem puschkotees un preefsch ziteem zilwekeem par lohti bagatu isleelitees, tur scho gudribu stipri kohpj. Til dimantu paschu wehl nespehji ta istaisiti, kahds winsch dabâ rohдахs. Dimants ir wiswairak 8 kantigâs ruhtes atfalis un tahdu schkidrumu nespehji wehl isgudroht, kas tapat daritu. Bet tas ir jafaka, ka ari tee skunstige di-manti, ko tagad beidsamajâ gadâ ir lehjuschi, ihpaschi ar bohrskahbes palihdsibu, ir pehz isfkatas wisumas til pat flaisi, kâ tee ihste dimanti dabas flehpi. Ari pehz zeetuma schee bohr dimanti wehl pahrspehji tohs ihstohs dimantus. Ta tad nu buhs tee laiki peedsihwoti, kur katts, kam prahts us to nesisees, warehs par nezil rubleem few til leelus dimantus un dahrgus afminus pirktees un ar teem puschkotees, kahdus lihds schim til augsti waldineeki un milioneeri spehja eemantoh. Un wis tee, kas tuhstschus un milionus schahdâs mantibâs eeguldijusch warehs sawu mantu kâ lehtu prezî pedahwaht un ne-atradihs pirzejus, jo pasaulê buhs dimantu pilna. Tâ eet teem nihzigeem spohschumeem, grubschahs weens ohtru pihschlâs, bet ar to ari atgahdina, ka ir wehl sawi dahrgumi un spohschumi, kas ne kad nenihks.

Deewa fargaschana.

Bismarka firsts ir lohti drohshirdigs wihs, scho sawu firsts drohshibu winsch ari nesaudeja Frantschu kara laikâ eenaidneeka semê buhdams, kur sinaja, ka tur tuhstschichi winu ais dufmahm buhtu fahedusch, ja til buhtu spehju-schi peekt. So winu eeflatija par to ihsto kara zehleju un wedeju. Un Frantschi sawâ tehruwes mihlestibâ ir rupju grehku darbu spehja usflaweht, ja tas notika pret warenajem eenaidneekem. Kara laikâ Bismarkam gadijâhs daschas deenas ufturetees kahdâ Frantschu pilsehtâ. Laudis lahdedami tur ar pirsteem us Bismarku rahdija; gan leeli waras darbi nebij bihtami, jo Bruhschi bij pawehlejuschi wisus eerohschus isdoht. Bet waj tad newareja kur kahda pistole namohs atlikusi buht, waj newareja kur kahds gadi-tees, kas launu nodohmu isdara? Bismarks nelikahs nemas gar to dohmajoht, winsch gahja weens patâ pa pil-

Leelakais krahjums schuhjamu maschinu

preeksch strohdereem u. t. pr., no 47—100 rubl. f., un mafalas ar rohku greefchamas var 35 rubl., ka ari preeksch fainneezehm 15 rbl. f. sahkoht. Par wifahm maschinahm mehš wairaf gadus pilnigi galwojam un peesuhitam bes mafkas us pagehreschjanu zena-rabditajus ar bildehm un dohdam libds katram pirzejam pamahzischjanu wina waloda drukatu.

Grower & Baker, Imperial, Singer,

ir tohti skaisas strohderu-maschinas. Mehš nemam tahdas jau kabdus 7 gadus tikai is tahm labafahm fabrikahm un tadeht ari dabujahm Bihues istahde pirmo medali.

Lühr un Zimmerthal, Rihgâ, leelâ Smilfschu-eelâ Nr. 7.

Tikpat faufas ka ari sataisitas mahlderu fehrwes, labi ahtri schuhstoschu firnifu, kopallaku, ratu- un grihdas laku, wifas sortes pindseles, bohwillas schkehrinu wifadas fehrwes, linu- un pakulu dsijas, ka ari to ihsteno Ollandeeschu peena- un lohpu pulweri pahrdohd par lehtu zenu ta fahls- un fitu andele no

R. Höpfera,

Zelgawâ us tirgus platscha, blakam Zehra gastusim.

Bret

skahdi zaur krusu

apdrohščina

labibu, linus, kartofelus un wifadas dahrsa faknes, leelâs un mafas druwâs,

Kreewu krusas-apdrohščinaschanas beedriba,

dibinata 1871. gadâ,

un isdohd wifas klastakas wajadsigas sinas par to zaur sawu

general-agentu preeksch latweeschu Widsemi un Kursemi

Danl. Minus,

Rihgâ, pascha namâ, Behwerceelâ pee linu swareem. 9

Zaur scho daru wifem sinamu, ka es no Kursemes oberhofteesas par oberhofteesas adwokatu esmu eezelis un Zelgawâ us dsihwi apmetees. Sawu prahtis es eefabtu 8. April.

Arthur v. Magnus,
passeelâ Nr. 12.

Kunafšanas stundas:

Preekschpusdeenâs no pulst. 9 libds 11.

Behzpusdeenâs no pulst. 4 libds 5.

Labragu mitšas zepši par schi 1874. g. wafaras laiku kahdi 300 tuhstoschi keegelu (keegelu) ir fagatawojami. Peepratigs keegelu-meisteris, kam prahts buhtu scho darbu usnentees, lai bes kaweschjanahs peemeldejahs Zee pajâ pee inschencera

Merz mehn. 1874.

G. Martens,
pretim Wahzu basitjai.

No Zaanmohku pagasta waldischanas tohp zaur scho sinams darihts, ka ta eefaulschanas liste eeksch fara deenesta, pehz ta jauna fara ilkuma, ir fagatawota un ir libds 30. April sch. g. no illatra pagasta lohzehta pee Zaanmohku pagasta ftrihwera Johanson Tulumâ eeflatama.

Robert Breslau

tohp usajinahs libds 14. Mal f. g. sawu warahdu nomakfabi un sawas plehščas un weschas rullis isnemt. Ja atraufees, — tiks auqschâ minetas letas pahrdobtas.

Rundahles Rejneeku mahjas.

J. Pawehn. 3

Utrastu pulstieni un aismirstu nandas-maku ar pawibrnaudu eekschâ war pret schihš fludnâschanas isdohščjanu atmaksu tee ihpafschneeki preti nemt Zelgawâ, leelajâ eelâ, pee

J. D. Brahla.

Gebraukščanas weeta Zee pajâ

pee jauna tirgus, preti gakas stabrneem, zitreis Struppy, tagad Schumacher k. namâ, kur labu ehdeenu, gultas, ka ari ihpafšas istabas preeksch reiseeeteem un labu apdeeneschjanu peefohla

G. Querner.

Lai paschâ namâ ari esmu bohdi eerittejis, kur wifadas prezes us galwoščjanu un par to lehtako zenu pahrdohdu. Luhdsu wifus sawus andeles draugus mani ar sawahm apstelleschjanahm apmelleht.

A. Schumacher.

4 anglešču sortes aitas

ir pirkt dabunamas Zelgawâ, eferceelâ Nr. 19. 3

Itin frischu smalki famaltu gipfi preeksch ahbolina un firnu pahrfeschchanas; wifadus deklus, plantas; englischu, farlanus un kreewu keegelus pahrdohd

Otto Hausmann,
Zelgawâ pee eferwahhteem.

Winneštu liste

tahs 36. Behterburgas loterijas, behrnu nameem par labu, kuras isloheschana 14. April f. g. notika, ir eeflatama pašes eelâ Nr. 20 pee

Th. Walter.

Lohses

us schahdahm loterijahm, kuru isloheschana isbâ laika notiks, ir par 1 rubl. 20 kap. gabalâ dabunamas Zelgawâ, pašes eelâ Nr. 20, pee

Th. Walter.

Lohses us Behterburgas loteriju no 1873. g. Demidowa namam par labu, ar 1000 winnešteem par 50,000 rubl. Leelakais winneštis 21,000 rubl. w.

Lohses us Behterburgas loteriju, par labu behrnu namam, kurš stahw apalsch patwehruna Feif. augst. print. Oldenburg, ar 500 winnešteem par 25,000 rubl. Leelakais winneštis ir weens namo Behterburgâ, wehrts 11,000 rubl.

Lohses us 29. loteriju, Maskawas behrnu namam par labu, ar 800 winnešteem par 40,000 rubl. Leelakais winneštis 20,000 rubl. w.

Lohses teel ari ar pašti peestelsetas, par peestelšchjanu ir no 1 libds 10 lohsehm 30 kap. pašnandâs klast japeecl, 10 un wairaf lohses peestelleju ar sawu pašnaudu un pehz isloheschanas peesuhitu winneštu listi bes mafkas.

Labu sawu seenu

4 rubl. par birkawu war dabuht pirkt pee 3

G. J. Goly,

Zelgawâ, pee eferwahhteem.

Sina preeksch skohlalm.

Nupat tika gatawa ta jau sen gaidita grahmata, un ir wifas grahmata bohds dabujama:

Bihbeles stahsti

ar bildehm.

No H. Blumberg.

184 pušlap. Mafka tikai 30 kap. f. 1

Zannas grahmatas,

kas apgabdatas no J. Aufmanna un dabujamas pee J. Schablowsky un Beithorn k. l. Zelgawâ, Ernst Plates, Hâdera un brahkeem Buseh Rihgâ:

Kopmana dehis un skunstigs burwja širgš-jauna data, isirahdata no tuhstoscha un weenas naktis no J. Aufmanna. Mafka 20 kap.

Schtas, dabas un pafanles mafats zela beedris no J. Semifcha. Mafka 10 kap.